

INHOUD

VOORWOORD	9
1 THEORETISCHE ACHTERGROND	10
1.1 Inleiding	10
1.2 Begripsbepaling	12
1.3 'Zo gaan Roos en Tom met elkaar om'	12
1.4 Doelen van de training	13
1.5 Waarom groepslessen en thuiswerkopdrachten?	15
1.6 Het geven van feedback aan kinderen	15
1.7 Waarom groepsbehandeling?	16
2 OPZET VAN DE TRAINING	17
2.1 Trainers	17
2.2 Het inzetten van leerkrachten als trainer	17
2.3 Indicaties voor toelating	18
2.4 Sociale vaardigheden aanleren in de klas	18
2.5 SoVa-map	19
2.6 Functie van de (klassen)poster	19
2.7 Lijst met aandachtspunten	20
2.8 Observatielijst per vaardigheid	20
2.9 Aanmelding voor de training	20
2.10 Tijdpad van de training	21
2.11 Expliciete voordelen van deze training ten opzichte van andere trainingen	22
2.12 Belangrijke punten voor het aanleren, zich eigen maken en generaliseren van sociale vaardigheden	23
3 VOORLICHTINGSBIJEENKOMSTEN	24
3.1 Eerste bijeenkomst	24
3.2 Tweede bijeenkomst	24
3.3 Evaluatiegesprekken	26

VAARDIGHEDEN

Vaardigheid 1: Kennismaking. Hoe praat je met elkaar?	28
Groepslessen bij vaardigheid 1	31
Thuiswerkopdrachten bij vaardigheid 1	37
Klassenposter 1	39
Vaardigheid 2: Vragen stellen. Het antwoord is 'nee'.	40
Je mag ook 'nee' zeggen	
Groepslessen bij vaardigheid 2	43
Thuiswerkopdrachten bij vaardigheid 2	45
Klassenposter 2	48
Vaardigheid 3: Samen spelen is geven en nemen	49
Groepslessen bij vaardigheid 3	52
Thuiswerkopdrachten bij vaardigheid 3	56
Klassenposter 3	57
Vaardigheid 4: Samen spelen zonder regels gaat mis	58
Groepslessen bij vaardigheid 4	61
Thuiswerkopdrachten bij vaardigheid 4	63
Klassenposter 4	64
Vaardigheid 5: Hoe vraag ik of ik mee mag spelen?	65
Wat doe ik als ik niet mee mag doen?	
Groepslessen bij vaardigheid 5	68
Thuiswerkopdrachten bij vaardigheid 5	70
Klassenposter 5A	71
Klassenposter 5B	72
Vaardigheid 6: Ik voel me ...	73
Groepslessen bij vaardigheid 6	76
Thuiswerkopdrachten bij vaardigheid 6	78
Klassenposter 6	80
Vaardigheid 7: Complimenten geven en krijgen	81
Groepslessen bij vaardigheid 7	85
Thuiswerkopdrachten bij vaardigheid 7	87
Klassenposter 7	89
Vaardigheid 8: 'Sorry' zeggen	90
Groepslessen bij vaardigheid 8	93
Thuiswerkopdrachten bij vaardigheid 8	97
Klassenposter 8	99

Vaardigheid 9: Pesten en gepest worden	100
Groepslessen bij vaardigheid 9	105
Thuiswerkopdrachten bij vaardigheid 9	107
Klassenposter 9	109
Vaardigheid 10: Omgaan met pestgedrag. Durven zeggen: 'Stop! Dit vind ik niet leuk!'	110
Groepslessen bij vaardigheid 10	114
Thuiswerkopdrachten bij vaardigheid 10	117
Klassenposter 10	119
Vaardigheid 11: Omgaan met kritiek	120
Groepslessen bij vaardigheid 11	123
Thuiswerkopdrachten bij vaardigheid 11	125
Klassenposter 11	127
Afsluitende bijeenkomst	128
Afsluitende brief aan ouders en/of verzorgers en leerkracht(en)	130
BIJLAGEN	
Bijlage 1: Praatstokje	132
Bijlage 2: Drie manieren van reageren	134
Bijlage 3: Bordspel	135
Bijlage 4: Prenten met basisgevoelens	137
Bijlage 5: Situatiebeschrijvingen	141
Bijlage 6: Verhaal: Oeps, dat ging mis ...	142
Bijlage 7: Emotiememory	145
Bijlage 8: Herinneringscertificaat training sociale vaardigheden	149
Bijlage 9: Kaartjes met de thema's van de training	150
Bijlage 10: Voorbeeldbrief aan ouders en leerkrachten met informatie over de training	152
Bijlage 11: Vragenlijst voor de selectie van kinderen voor de sociale vaardigheidstraining	155
Bijlage 12: Lijst met aandachtspunten per bijeenkomst	160
Bijlage 13: Observatielijst met aandachtspunten voor rollenspelen	162
Bijlage 14: Aandachtspunten voor de trainers	163
Bijlage 15: Gedragsversterkers	164
Bijlage 16: Uitlokkingssituaties sociale vaardigheden thuis	165
Bijlage 17: Uitlokkingssituaties sociale vaardigheden op school	166
Bijlage 18: Powerpoint-presentatie voorlichting voor ouders en/of leerkrachten	167
Bijlage 19: Observatielijst per bijeenkomst	175
Bijlage 20: Model van een eindverslag	176

Zo gaan Roos en Tom met elkaar om
Sociale vaardigheidstrainingen voor kinderen uit de groepen 2 tot en met 4
van het basisonderwijs
Nathalie van Kordelaar & Marianne Schmidt
ISBN 978 90 6665 797 7
NUR 847
© 2007 B.V. Uitgeverij SWP Amsterdam

LITERATUUR	178
OVER DE AUTEURS	181